

Heilig Hartenkerk 's-Hertogenbosch: ecologische visie

Met de verbouwing van het kerkgebouw en de realisatie van twee woningen aan de Graafseweg, verandert ook de inrichting van de (semi)openbare ruimte in de directe omgeving van de kerk. Deze omgeving wordt gekenmerkt door grotendeels verharde, boomrijke pleinruimtes. Ondanks de realisatie van twee woningen en het voorzien van parkeergelegenheid voor de woningen op eigen terrein, vindt er een substantiële reductie van verhard oppervlak plaats binnen de plangrenzen. Deze reductie zorgt ervoor dat er kansen liggen voor een betere waterberging, het vergroten van de biodiversiteit en het verminderen van hittestress in de stad. Vanwege de substantiële vermindering van het verharde oppervlak is er volgens de watertoets geen noodzaak om regenwater af te koppelen en daarmee het rioleringsstelsel minder te belasten. De ambitie en tevens het beleid van de gemeente is er echter op gericht om bij ingrepen in bestaand verhard oppervlak op een klimaatbestendige wijze met stedelijk water om te gaan. De transformatie van de (omgeving) van de Heilig Hartenkerk sluit aan bij deze gemeentelijke doelstellingen:

- Er vindt een reductie plaats van ruim 650 m² verhard oppervlak (zie rapportage waterparagraaf, Tritium, 1707/103/LM-01.v3, dd 14 november 2017). Hierdoor wordt de sponscapaciteit van het plangebied (groenoppervlak) vergroot (doelstelling klimaatbestendig stedelijk water K6);
- De verharde buitenruimte van het plangebied wordt afgekoppeld en het water wordt in de ondergrond geïnfiltreerd. Regenwater zal deels ook door de voegen van de bestrating infiltreren in de ondergrond (doelstelling klimaatbestendig stedelijk water K1);
- Bergingen en garages worden voorzien van vegetatiedaken die voor vermindering en een extra vertraging van de afvoer van regenwater zorgen (doelstelling klimaatbestendig stedelijk water K5);

Voor de bestrating worden de bestaande duurzame gebakken klinkers en de natuurstenen keien in een nieuw patroon opnieuw gebruikt.

Grote bomen bepalen het groene beeld van de omgeving van de Heilig Hartenkerk. Daarom worden bij de inpassing van de nieuwe woningen en de inrichting van de

buitenruimte, zoveel mogelijk bomen behouden (zie BEA rapportage COBRA, dossiernummer 301444, v3.0, dd 16 november 2017). Daartoe behoren ook een grote magnolia en libanonceder die oorspronkelijk aan de kerktuin toebehoorden. De in te passen bestaande bomen zullen voor een groot deel betere groeiomstandigheden krijgen dan nu aanwezig is: bestrating wordt vervangen door gras of beplanting. Hierdoor is een betere zuurstofuitwisseling mogelijk binnen de groeiplaats van de boom. Tevens wordt voorkomen dat hemelwater wordt afgevoerd naar het riool en komt het ten goede van de aanwezige bomen. In totaal worden 10 bomen gekapt en komen er 8 nieuwe bomen terug. Van de 10 bomen die verdwijnen is er 1 grote esdoorn met een korte levensverwachting en 4 kleine esdoorns in een verhard plein. Alle nieuwe bomen en de te handhaven bomen komen in open (niet verharde) grond te staan, waardoor de groeiomstandigheden voor deze bomen goed zijn. Drie lindes in het bomencarré aan de Graafseweg verdwijnen ten gevolge van de bouw van de twee woningen. De nieuwe bomen zijn grotendeels van de eerste grootte, waardoor ook in de toekomst van een forse kronenmassa sprake zal zijn. De nieuwe bomen (lindes, esdoorns en valse christusdoorn) zijn ook in ecologisch opzicht een toevoeging voor het gebied. De toegepaste soorten zijn onder andere dracht- en voedselboom voor bijen. Bijen vormen een belangrijke schakel in de voedselvoorziening en staan door gebrek aan drachtplanten en door bestrijdingsmiddelen erg onder druk.

Nabij de kerk wordt een vaste plantentuin aangelegd. Behalve dat deze tuin voor meer seizoensbeleving zal zorgen, draagt deze vaste plantentuin ook bij aan de verhoging van de biodiversiteit. De bloeiende vaste planten en bolgewassen zullen voor meer insecten gaan zorgen. Dat grotere aanbod van insecten zal ook weer een positief effect hebben op de aanwezigheid van vogels. Hiervoor zullen in de verbouwing van de kerk voorzieningen voor nestgelegenheid worden gerealiseerd. Datzelfde zal ook gebeuren voor in het gebied aanwezige vleermuizen. Ook de vegetatiedaken van de bergingen en garages zullen bijdragen aan de verhoging van de biodiversiteit.

Binnen het plangebied zijn na realisatie meerdere eigenaren woonachtig die allen behoefte hebben aan hun eigen buitenruimte. Die buitenruimte zal overal met beplanting gemarkeerd en afgeschermd worden. Alle lage erfscheidingen worden voorzien van een beukenhaag die in een dubbele rij wordt aangeplant. De hoge erfscheidingen bestaan uit

een met klimop begroeid hekwerk om de groene uitstraling van het plangebied kracht bij te zetten. Deze begroeide hekwerken komen zowel op de overgang van de openbare ruimte naar de kavels, als tussen de kavels onderling.

De bestaande hoge ligusterhaag aan de Lucas van Leijdenstraat blijft als begrenzing van de oorspronkelijke kerktuin behouden. De nieuwe begroeide hekwerken van de tuinen worden achter deze bestaande haag gerealiseerd. De bergingen in de tuinen van de woningen staan achter de begroeide hekwerken. Hierdoor krijgt het pad dat de tuinen ontsluit aan beide zijden een groene haag.

De structuur van de bestaande ligusterhaag wordt als lage beukenhaag om het plangebied doorgezet. Hierdoor oogt de locatie na realisatie als een grote, samenhangende kerktuin, waar de kerk en de nieuwe woningen onderdeel van uit maken.

Deze toelichting behoort bij het definitief ontwerp inrichtingsplan, HOUTMAN+SANDER landschapsarchitectuur dd 20 december 2017:

- 162-HHK-DO 01 Maten- en materialenplan
- 162-HHK-DO 02 Beplantingsplan
- 162-HHK-DO 03 Details

20 december 2017